



Кам'янець-Подільський національний університет  
імені Івана Огієнка  
Природничо-економічний факультет  
Кафедра біології та методики її викладання

**Силабус**  
**навчальної дисципліни**  
**«Флора і рослинність Поділля»**

### 1. Загальна інформація про курс

<b>Назва курсу, мова викладання</b>	<b>Флора і рослинність Поділля</b> Мова викладання – українська.
<b>Викладачі</b>	Любінська Людмила Григорівна, доктор біологічних наук, доцент, професор кафедри біології та методики її викладання.
<b>Профайл викладачів</b>	<a href="http://biolog.kpnu.edu.ua/">http://biolog.kpnu.edu.ua/</a>
<b>E-mail</b>	lyubinska_lyudmyla@kpnu.edu.ua
<b>Консультації</b>	Л.Г. Любінська: вівторок 16.00–17.00 четвер 16.00–17.00 Місце проведення консультацій – 30 аудиторія (корпус №2), платформа MOODLE.

### 2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна удосконалює спеціальні компетентності здобувача ступіню вищої освіти - магістр.

### 3. Мета і цілі курсу

Мета дисципліни - удосконалити знання про рослинний покрив України, зокрема, Поділля, закласти основи розвитку регіональної флори і рослинності, сприяти розвитку вміння використовувати набуті знання для проведення наукових досліджень, природоохоронної діяльності.

Загальнотеоретичні завдання: вивчити таксономічне і ценотичне різноманіття; дослідити особливості поширення основних груп рослин; опрацювати оцінку антропогенної трансформації флори і рослинності; розглянути напрямки охорони і збереження флори і рослинності Поділля.

Практичні завдання курсу: знати видове різноманіття флори Поділля; рослинність Поділля; основні біотопи; рідкісні види Поділля; раритетні угруповання Поділля; володіти основами структурного аналізу та соціологічними характеристиками і застосовувати їх при проведенні наукових досліджень; розробляти напрямки охорони регіонального фіторізноманіття.

Вивчення дисципліни спрямоване на вироблення наступних компетентностей.

#### *Для спеціальності 091 Біологія*

#### **Інтегральна компетентність:**

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі біології при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

#### **Загальні компетентності:**

ЗК 02	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК 03	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 04	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК06	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

#### **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:**

СК 02	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових
-------	---

	результатів, які створюють нові знання у галузі філології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філологічних наук.
СК 03	Здатність до застосування найбільш передових концептуальних знань, новітніх теорій, технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем у галузі філології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках.
СК 04	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у галузі філології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках,
СК 05	Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у галузі філології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках.

**Для спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)**

**Інтегральна компетентність:**

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у процесі викладання біології та основ здоров'я в закладах освіти, у сфері біологічних наук, що передбачає реалізацію основних теорій, методів, засобів, інновацій, проведення наукових досліджень, характеризується невизначеністю умов і вимог.

**Загальні компетентності:**

ЗК 02	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 04	Здатність виконувати професійні функції на відповідному рівні у галузі освіти та біологічних наук.
ЗК 06	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу інформації в галузі освітніх наук та біології.
ЗК 10	Здатність до поглиблення теоретичних та практичних знань у галузі освітніх та біологічних наук.

**Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:**

ФК 01	Здатність застосовувати знання в освітній професійній діяльності з урахуванням новітніх досягнень біології, педагогіки і психології.
ФК 02	Здатність використовувати знання й практичні навички в галузі освітніх та біологічних наук для проведення наукових досліджень.
ФК 03	Здатність аналізувати напрямки розвитку сучасної освіти й біології.
ФК 04	Здатність здійснювати безпечні біологічні дослідження, інтерпретувати їхні результати.
ФК 05	Здатність забезпечити збереження біорізноманіття та управління природокористуванням.
ФК 07	Здатність планувати і проводити освітню діяльність та наукові дослідження в галузі біологічної освіти.
ФК 10	Здатність до формування у здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

**4. Формат курсу**

Стандартний курс (очний, заочний). Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання Moodle та застосунків для проведення відеозанять

**5. Результати навчання**

Магістранти наступні мають отримати програмні результати.

**Для спеціальності 091 Біологія**

ПР4.	Розв'язувати складні задачі в галузі біології, генерувати та оцінювати ідеї.
ПР5.	Аналізувати та оцінювати вплив досягнень біології на розвиток суспільства.
ПР6.	Аналізувати біологічні явища та процеси на молекулярному, клітинному, організменному, популяційно-видовому та біосферному рівнях з точки зору фундаментальних загальнонаукових знань, а також за використання спеціальних сучасних методів досліджень.
ПР8.	Застосовувати під час проведення досліджень знання особливостей розвитку сучасної біологічної науки, основні методологічні принципи наукового

	дослідження, методологічний і методичний інструментарій проведення наукових досліджень за спеціалізацією.
ПР11.	Проводити статистичну обробку, аналіз та узагальнення отриманих експериментальних даних із використанням програмних засобів та сучасних інформаційних технологій.
ПР 13.	Дотримуватися основних правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту, оцінювати ризики застосування новітніх біологічних, біотехнологічних і медико-біологічних методів та технологій, визначати потенційно небезпечні організми чи виробничі процеси, що можуть створювати загрозу виникнення надзвичайних ситуацій.
ПР14.	Дотримуватись норм академічної доброчесності під час навчання та провадження наукової діяльності, знати основні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності.
	Додатково для освітньо-професійних програм:
ПР15.	Уміти самостійно планувати і виконувати інноваційне завдання та формулювати висновки за його результатами.

***Для спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)***

ПРН 01	Вміти користуватися інформаційними джерелами та застосовувати їх при формуванні освітніх та наукових матеріалів, розробці освітніх та наукових проєктів.
ПРН 03	Знаходити шляхи швидкого і ефективного розв'язку поставленого завдання, генерувати ідеї, використовуючи отримані знання та навички.
ПРН 05	Знати особливості розвитку сучасних біологічних наук, методики викладання.
ПРН 09	Користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією у сфері професійної педагогічної та наукової діяльності.

Магістрант повинен знати: історію формування рослинного покриву Поділля та її фізико-географічну, флористичну та геоботанічну належність відповідно до прийнятого районування; систематичні, екологічні, географічні та біологічні особливості флори і рідкісних видів; класифікацію і структуру рослинності Поділля, соціологічні аспекти і напрямки охорони флори і рослинності Поділля.

Магістрант повинен вміти: проводити структурний аналіз флори; аналізувати і класифікувати рослинність; вирізняти антропогенні зміни рослинного покриву; виявляти соціологічний статус видів та угруповань.

**6. Обсяг і ознаки курсу**

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітньо-наукова програма	галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) Галузь знань 091 Біологія Спеціальність 091 Біологія	
Рік навчання / рік викладання	перший	перший
Семестр вивчення	другий	другий
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	40	16
Лекційні заняття	20	10
Практичні заняття	20	6

Самостійна та індивідуальна робота	80	104
Форма підсумкового контролю	залік	залік

### 7. Пререквізити курсу

*Дисципліни-пререквізити:* ботаніка, систематика вищих рослин, фітоценологія

### 8. Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Вивчення курсу потребує використання проектора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE.

### 9. Політика курсу

**Відвідування занять.** Очікується, що магістранти відвідуватимуть лекційні та практичні заняття. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікується дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<http://kpmu.edu.ua/pravyta-vnutrishnoho-rozporiadku/>) та етичних норм поведінки.

Очікується, що магістранти дотримуватимуться термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. За несвоєчасно подані роботи / завдання (з порушенням визначених термінів) знижуватимуться бали.

Якщо магістрант не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання модульної контрольної роботи (МКР) або самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття магістрант має відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Очікується, що магістранти поступово відпрацьовуватимуть пропущені заняття й завершать цей процес вчасно (до останнього практичного заняття з дисципліни. Відпрацювання лекційного заняття передбачає знання аспірантом питань плану. Відпрацювання пропущеного практичного заняття передбачає опанування теоретичних питань плану заняття й виконання запланованих завдань.

Очікується, що магістранти не будуть запізнюватися на заняття, а мобільні телефони під час занять використовуватимуть лише з освітньою метою.

**Академічна доброчесність.** Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1UXqhkTdz-TJoPFKFueSsc5v25FlqVAIW/view>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка ([https://drive.google.com/file/d/1Wi2EaD27TABQU\\_0BgslxnZWQK77HEWkh/view](https://drive.google.com/file/d/1Wi2EaD27TABQU_0BgslxnZWQK77HEWkh/view)).

Очікується, що роботи магістрантів будуть їх оригінальними міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Списування під час контрольних робіт заборонені (зокрема, з використанням мобільних пристроїв). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі магістранта та фактів списування є підставою для її незарахування викладачем (незалежно від масштабів плагіату чи обману).

**Література.** Для пошуку рекомендованої літератури магістранти можуть послуговуватися бібліотекою університету, кафедри, біології та методики її викладання, інтернетними ресурсами. Магістранти заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

**Комунікування з викладачем.** Спілкування з викладачами здійснюється під час лекційних і практичних занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо). Очікується, що магістранти будуть задавати викладачам запитання, цікавитися додатковими відомостями й сучасними науковими знаннями з курсу.

Викладач щотижня проводять консультації.

## 10. Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	зокрема					усього	зокрема				
		лк	пз	лаб.	інд.	с.р.		лк	пз	лаб.	інд.	с.р.
Предмет і зміст курсу “Флора і рослинність Поділля”.	4	2	-	-	-	4	4	1	-	-	-	3
Історія формування рослинного покриву регіону та районування флори і рослинності Поділля	5	2	-	-	-	4	5	1	-	-	-	4
Флора Поділля та її особливості.	5	2	-	-	-	4	5	-	-	-	-	6
Культивована флора Поділля	10	2		-	-	4	10	2		-	-	4
Природна рослинність Поділля.	10			-	-	4	10	2		-	-	6
Антропогенна рослинність Поділля	8	2		-	-	4	8	2		-	-	6
Трансформація флори та рослинності Поділля	6	2		-	-	4	6	2		-	-	4
Созологічні аспекти флори та рослинності Поділля.	8	2		-	-	4	8	-		-	-	5
Природно-заповідний фонд Поділля і охорона рослинного світу.	8	4		-	-	8	8	-	-	-	-	6
Тема 1. Фізико- географічне, флористичне, геоботанічне районування Поділля	8		4	-	-		10	-	1	-	-	10
Тема 2. Систематичний аналіз флори Поділля	6		2	-	-		5	-	1	-	-	10
Тема 3. Біоморфологічний, екологічний та фітоценотичний аналіз флори Поділля	5		4	-	-		5	-	1	-	-	10
Тема 4. Структурний аналіз раритетної флори Поділля			4				5		1			10
Тема 5. Формування Продромусу рослинності Поділля.			4				10		1			10
Тема 6. Фітоценотичне			2				5		1			10

різноманіття Поділля у Зеленій книзі України та його аналіз.												
<b>Разом годин</b>	<b>120</b>	<b>20</b>	<b>20</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>80</b>	<b>120</b>	<b>10</b>	<b>6</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>104</b>

### 11. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів, що присвоюються аспірантам:

#### *денна форма навчання*

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Залік (сумма)
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	100
60 балів	10 балів	30 балів	

#### *заочна форма навчання*

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Залік (сумма)
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	100
60 балів	10 балів	30 балів	

#### *Поточний контроль (60 балів )*

Максимальний бал оцінки поточної успішності магістрантів на навчальних заняттях – 12 ([https://drive.google.com/file/d/1aD\\_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view](https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view)).

Магістранту, який не виконав поточних завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Магістрант, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непередготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, аспірант повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

#### *Самостійна робота (10 балів )*

Перевірку питань й завдань самостійної роботи, які магістранти готують на практичні заняття, здійснює викладач, який їх проводить. Їх оцінювання є складником загальної оцінки, що виставляється магістранту на практичному занятті.

Контроль за іншими видами самостійної роботи здійснює лектор на консультаціях.

До того ж, самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних занять, попередню підготовку до практичних занять; виконання завдань і вправ в позааудиторний час; підготовку до обговорення окремих теоретико-практичних тем; самостійне вивчення окремих теоретичних тем курсу; підготовка до написання модульної контрольної роботи; відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри).

Магістранти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

#### *денна форма навчання*

<b>СР 10 балів</b>	«задовільно»	6
	«добре»	7 – 8
	«відмінно»	9 – 10

#### *Модульна контрольна робота (30 балів)*

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі магістранти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Магістранти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися

для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

<b>МКР 30 балів</b>	«задовільно»	18 – 21
	«добре»	22 – 26
	«відмінно»	27 – 30

Магістрантам, які отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Якщо магістранти ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету, його відповідь оцінюється за 100-бальною шкалою без урахування результатів поточної успішності.

#### *Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)*

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету та з дозволу ректора університету.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок магістранта на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них.

## 12. Література

1. Козак М.І. Вища водна флора та рослинність Західного Поділля: синтаксономія, антропогенна динаміка, охорона. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2012. – 268 с.
2. Продромус рослинності України / Д.В. Дубина, Т.П. Дзюба, С.М. Ємельянова та інш. - Київ: Наукова думка, 2019. – 784 с.
3. Фіторізноманіття заповідників і національних природних парків України. Ч.2. Національні природні парки / Колектив авторів під ред. В.А. Онищенка і Т.Л. Андрієнко. – Київ: Фітосоціоцентр, 2012. – 580 с.
4. Флора Хмельниччини. Навчальний посібник /Любінська Л.Г., Юглічек Л.С. – Хмельницький, Поліграфіст, 2017. – 240 с.
5. Чорна Г. А. Рослинність водойм і боліт Лісостепу України: монографія / Г. А. Чорна; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини, Нац. акад. наук України, Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного. – Умань : Жовтий О. О., 2013. - 304 с.

6. Царик Л. П. Еколого-географічний аналіз і оцінювання території: теорія та практика (на матеріалах Тернопільської обл.) / Л. П. Царик. – Тернопіль, 2006. – 256 с.

#### Інформаційні ресурси

<a href="http://www.nbu.gov.ua">http://www.nbu.gov.ua</a>	Бібліотека ім. В.І.Вернадського
<a href="http://www.ukrcenter.com">http://www.ukrcenter.com</a>	Український центр
<a href="http://lib.meta.ua">http://lib.meta.ua</a>	Бібліотека
<a href="http://www.lib.ua-ru.net">http://www.lib.ua-ru.net</a>	Студентська електронна бібліотека
<a href="http://library.iapm.edu.ua/metod/2328">library.iapm.edu.ua/metod/2328</a>	Бібліотека МАУП
<a href="http://karmelukove.com">http://karmelukove.com</a>	Флора   НПП "Кармелюкове Поділля"
<a href="https://www.npptomtry.org.ua">https://www.npptomtry.org.ua</a>	Флора   Національний природний парк "Подільські товтри"
<a href="https://park-podillya.com.ua">https://park-podillya.com.ua</a> › флора	Флора   Національний природний парк «Північне Поділля»
<a href="http://socrates.vsau.org">http://socrates.vsau.org</a> › article	Подільський ботанічний сад
<a href="http://www.medobory-reserve.te.ua">http://www.medobory-reserve.te.ua</a>	Природний заповідник "Медобори"
<a href="http://dnistercanyon.pp.ua">http://dnistercanyon.pp.ua</a>	НПП «Дністровський каньйон»